

Locuint'a Redactorului
si
Cancelari'a Redactiunii
e in
Strat'a Morariloru Nr. 13.

FEDERATIUNEA

Diurnalul politicu, literariu, comercialu si economicu.

Va esi Mercuri-a, Vineri-a si Dominec'a.

Pretulu de Prenumeratiune:
Pre trei lune . . . 3 fl. v. a.
Pre siese lune . . . 6 fl. v. a.
Pre anulu intregu . . . 12 fl. v. a.

Pentru Roma'n'a:
Pre an. intregu 40 Lei n. — 16 fl. v. a.
„ 6 lune 20 „ — 8 „ „
„ 3 — 10 „ — 4 „ „

Pentru Inscriptiuni:
10 cr. de linia, si 80 cr. tap'sa timbrale pentru fisece care publicatiune separata. In Loculu deschis
20 cr. de linia
Unu esemplariu costă 10 cr.

Serisurile nefrancate nu se voru primi decâtu numai de la corespundintii regulari ai „Federatiunii.“
Articlii tramisi si nepublicati se voru arde.

Revista politica.

Pest'a, 22 ian. 1869.
o fauru.

Press'a austro-magiara, si mai alesu organele cele inspirate unguresci voru se scie câ politic'a guvernului Romaniei s'ar fi schimbatu in favorea Ungariei, câ barbatii de statu ai Ungariei ar fi isbutitu a paraliza influinti'a prussiana in Bucuresci si câ ei ar fi reesitu a convinge cabinetulu principelui Carolu I. despre necesitatea de a da magiarii man'a cu romanii etc. Cătu pentru necesitatea apropiarei acestoru doua elemente, trebuie se observămu, câ aceea deriva d'in comunitatea intereselor. Romanii sunt petrunsi de acesta convictiune, dorere inse câ magiarii o porta numai pre buze, ei o intielegu altmintrea, ei nu voru recunoscerea deplinei egalitãti, ei alerga meru dupa o suprematiã absurda, carei-a i-a cantatu de multu cuculu. Intorca-se fratii magiari la dreptate, si nu romanii voru fi cari se respinga man'a fratiesca, cu vorbe gole inse sature-se ei d'acum'a innainte, câ-ce romanii s'au saturatu pana la ingretiosiare. De altmintrea trebuie se constatămu câ diariile magiare (si cele nemtiesci magiarone) cu tote câ li pare bine de unele semne ce ele grabescu a le exploata in favorea austro-magiarei, se pare câ totu nu sunt multumite inca de conduit'a guvernului actualu alu Romaniei. Nesatiulu loru nu cunoscemargini, ele ar pofli pote ca guvernulu Romaniei se primesca ordenea de conduita de a dreptulu d'in Bud'a si apoi o si urmeze. „Pester Lloyd“ nu înceta cu publicarea corespundintieloru sale judanesci, d'in cari la totu sîrulu se vede reutatea, era „Hazánk“ in nrulu sêu de asta-di urmèza in tonulu celu dragalasiu alu copiiiloru nebunatoci a vorbi despre Romania. Neci unu organu magiaru de publicitate nu intrece cu reutatea si insolinti'a pre acestu diariu, era nesciinti'a omeniloru de la Redactiunea lui numai cu nerusinare loru se pote asemena.

Apropiarea, infratirea (cuventu sacru, carele omenii acesti-a lu ieu in desiertu) nu se pote efeptu pre calea ce urmèza acestu soi de omeni, — pana nu se voru intorce, neci la vorba nu stămu cu d'insii.

Daca ne luămu asta data ocaziunea de a face ore cari observatiuni relative la apropiare, le facemu la adres'a guvernului magiaru, la adres'a aceloru barbati emininti, cari asta-di fie ca omeni de la potere, fie ca conducatori ai natiunii proprie, diregu sortea elementului magiaru si barc'a Ungariei, acestora le suatimu, i conjurăm ca se se ide alte mediuloce de a tratã cu romanii. Daca credu d'insii câ este de ajunsu a urmã intru intielesulu politicei loru de mai nainte, indulciundu pre renegatii nostri si pre unii aspiranti la olele cele cu carne d'in cari nutrescu si satura pre cedii (slugitorii) loru, daca credu câ potu tratã numai cu d'alu d'acesti-a in numele si pre socotela natiunii romane, apoi amaru se insiela si desamagirea are se urmeze, desceptarea va fi asemene amara. Analoge acestei politice ar' fi si staruintiele guvernului magiaru de a-si indulei numai guvernulu Romaniei, ceea ce se pare a venã. Am dîsu-o si repetim câ in Romania neci unu ministeriu nu potej urmã alta politica decâtu romanescã, era D. Cogalniceanu nu este facutu d'in acelu lutu tratabilu, carele se se supuna formelor ce ar' staru se-i dèc unu olariu strainu, dar' preste totu in Romania soiulu aceloru ministri, cari posedeau mladios'a maiestria de a se sci inchinã deodata si la Muscanulu si la Turculu si la Neamtulu, si mai scie Ddieu santulu, la mai câti idoli cioplit, au disparutu, nu mai este si de ar' mai esiste ruptu de acele, ele nu ar' potè sta unu minutu in fruntea natiunii romane d'in Romania libera, s'ar spulberã ca plevea.

Barbatii de statu ai Ungariei trebuie se scie bine, câ-ce unii d'intr'insii mancand u panea esiliului ca emigranti, avura ocaziunea da a aud de nenumerate ori de la barbatii cei mai emininti ai Romaniei, câ nu cu ei trebuie se incerce mai antăiu impacatiunea, apropiarea, infratirea, ci cu romanii d'in Ungaria si Transilvania, candu odata voru fi ajunsu a multum pre acesti-a, pacea e santa si infratirea Magiariloru cu Romanii d'in Romania libera este ca efeptu, sanctiunata. Nu la Bucuresci dara, neci la Belgradu au se incerce Magiarii delaturarea periculu, ci a casa, aici pre teritoriulu coronei lui Stefanu au se se impace mai antăiu cu natiunitãtiele, apoi cele-lalte se voru adauge de sine, atunci Ungaria va fi potinte „nec portae inferni praevalebunt adversus eam“ d'in contra urmandu-se politic'a de pana acum Ungaria cu pasi repedi va innainta spre decadintia.

Fostulu consulu gener. alu Austriei, mai apoi alu austro-magiarei la Bucuresci, d. bar. Eder au creditu câ este unu actu de mare intieptiune si rara abilitate diplomatica a face demustratiune judanescã la Pest'a. Cetitorii nostri cunoscã câ Judanii de aici i dederã unu ospetiu, unu lucru forte nevinovatu acestu-a, dar cele ce au graitu D. Eder la ospetiu voru avè efectulu contrariu atătu pentru statulu Austro-Magiaru câtu si pentru alu Palestinei. Nu erã trebuintia ca D. Eder se aduca esemple de escese in contra Judaniloru chiaru d'in Romania, ar fi gasitu destule si mai aproape, — dar vedi câ D. Eder, diplomatu ce este, au trebuitu se lingusiesca nu numai pre izrailiti magiari ci si pre magiarii izrailiti, cu atătu mai vertosu câ la Bucuresci va fi pecatuitu câte ce-va pre contulu magiarismului. erã dara detoriu ore-si care reparatiune . . .

In a 4 martiu, a. c. presiedintele republicei americane d. gener. Grant incepù functiunea sa, cea mai innalta carea esiste in staturile libere.

In a 5 martiu, a. c. regele Prussiei deschise parlamentulu Germaniei de nordu. Cuventulu de tron respira pace ce unor'a dede ocaziune de banuele. — Asiè e lumea, daca regele ar' fi vorbitu ce-va-si mai martialu, i-s'ar' fi imputatu tendintie belicose si ar' fi fostu tacsatu de turburatoriulu paci europene. — Avemu se insemnãmu câ regele aminti si despre conventiunea postala inchiata cu Romania.

Miscaminte electorale.

„Pester Lloyd“ d'in 5 martiu, reportandu despre candidatii unoru cercuri electorale d'in tiera, afirma cu tãta certitudine, câ reesirea deachistului Carolu Stoll in cerculu Bai e mare este sigura. — Informatiunile nostre inse ni spunu contrariulu; Romanii, majoritatea cercului respectivu, au candidatul loru romanu, pe care sunt resoluti a lu sustienè cu ori-ce pretiu; ei voru utilisã dreptulu loru constitutiunalu in favorea intereselor natiunii romane, si neci candu pentru inaltiarea dusmaniloru, cari tãte le facu câte le potu in detrimentulu Romanului.

Totu foi'a amintita ni impartasesce, câ bravulu apertoriu alu causei natiunale d. dr. Alexandru Mocioni, in 28. fauru, fu primitu in Logosiu cu multu entusiasmu d'in partea partitei natiunale d'in locu si giuru; indatu dupa sosire d. candidatu natiunale, estndu in curtea baserecei gr. orientale, in cuventulu sêu câtra alegatori, recumendã loialitate fatia cu guvernulu tie-rei, fratietate cu cele-lalte natiunitãti, si nisuintia pre calea legala pentru realisarea dorintieloru natiunale; s'er'a fu onoratu cu conductu de facie, cu musica si salutãri; tãte s'au petrecutu in ordenea cea mai frumõsa, fãra vre-una turburare. Corespundintele mai adauge câ deachistii au candidatu contra lui A. Mocioni pe Ad. Szende, care asisderea are popularitate in cercu (ore? la romani, te potemu asigurã d. coresp. n'are, romanii au candidatul loru, si popularitatea este proprietatea acestui-a. Red.), lupt'a intre acesti candidati va fi infocata, si energi'a condu-

catoriloru partitei romane nu prea lasa a se prevedè lesne rezultatele. (Intieleginti'a romana d'in Carasiu au aretatu in trecutu si va dovedì adi, câ scie se lucte, sê se lupte, candu e in jocu caus'a natiunala, si activitatea ei solidara, sperãm, va produce rezultatele, ce le asceptãm, si le pretinde de la ea caus'a nãstra cea santa. Corespundintele d'in „P. L.“ pãte fi liniscitu in privinti'a acest'a, er' deachistii lui si potu pune prospectele in cuiu. Red.)

Coresp. spune mai departe, câ in cerculu Facetului, in contra d. dr. Aureliu Maniu fostu deputatu deachistu in 1865, pasiesce d. Victoru Mocioni, care, pre langa popularitatea celui d'antãiu, pãte avè numai putiene prospecte. (Nu strigã hop, in ainte d'a sarì. — Red.)

In cerculu Zorlentiulu mare e candidatu d. Aloisiu Vladu (despre acest'a am raportatu in nr. tr. R.) vice-comitele II. alu Carasiului; pana acum — dïce corespund. — nu s'a pronuniatu pentru vre-una partita, in tempulu mai recinte inse, intr'una conf. romana, s'a dechiaratu a fi deachistu. (Va se dïca, pana acum a fostu capu neependinte, de acum innainte va fi pendinte, de cine?.. O spunemu cu reserva, pentrucã deachistii sunt prea promti a face d'in tãta lumea — nolle velle — deachisti. Red.)

In cerculu Bogsianu candidatul d. Georgiu Ioanovicu, secretariu de statu in ministeriulu culteloru, remane fãra contra-candidatu.

In cerculu Oravitiei in contra fostului dep. Grãnzenstein pasiesce candidatul partitei natiunale romane Z. Mocioni. Èr' in Sasc'a voiesce a-si incercã potirile candidatul partitei deachiane Emanuilu Gozdu (Dãra ar fi mai consultu pentru Dlu septemviru a se indestul cu laurii ce i a seceratu cu marele sêu complex, se lase pe romani in pace, li-a fostu destula o batjocura. Red.) in contra fostului deputatu natiunale Vicentiu Babesiu.

O septemana cu verfu de la Crisiulu rapede, pana la Crisiuru negru 13—21 fauru.

(Urmare.)*

Acum inse urmèza diu'a cea mai insemnata de Joi (18 fauru).

Chiar' atunci a caditu tergulu celu mare, numitu alu Brãsceloru, va se dïca cea mai buna ocaziune pentru o conferintia mai intinsa, fiindu câ cu atari ocaziuni se aduna Romanii nostri de pre la Orade pana in fundulu Zarandului, si de la Aradu, Giula pana la Borode si Margita.

Pana la midia-di a vendutu si cumperatu cine a avutu ce, si s'a cernutu telmulu. — Dupa prandiu o sala mare, martora la multe dïle bune romanesce in-ca d'in lumea vechia a familiei bocotane de „Vasiu“ se implu de intielegintia si poporu.

La patru ore numai de câtu se constituì o conferintia, precum s'a insciintiatu mai nainte intr'unu nr. alu „Federatiunei,“ alegundu-si presiedinte cu unanimitate pre d. Alexandru Romanu, era de notariu pre d. adv. Parteniu Cosma. Acum lasãm se urmeze estrasulu propriu d'in protocolulu conferintiei atinse.

1. Presiedintele dupa o cuventare de deschidere (sê trãesca!) pune sub intrebare, câ ore este de lipsa seu ba formularea unui programu politicu, ca normativu pentru fitoriulu reprezentante dietalu? si dupa debateri alese, se decide de unicu programu: reprezentantele nostru se fia intru tãte solidariu cu ceialalti reprezentanti romani natiunali de la diet'a tie-rei. (sê trãesca!)

2. Se pune la debateri person'a care o se se candidaze de reprezentante? in cursulu discussiuniloru d. protopopu gr. o. G. Vasilieviciu — ca unulu ce a fostu in combinatiune, provocatu de mai multi alegatori de influintia, se scola d'in fruntea mesei, si dechiarã solemn retragerea sa in favorea d. Demetriu Jonescu (venitu in combinatiune mai tardiu, dupa ce l'a trentitu fãra nici o causa guvernulu de acum) si promite totu concursulu sêu pre langa d'insulu; ast-feliu d. Demetriu Jonescu se prochiãmã in unanimitate de candidatu reprezentante alu cercului alegatoriu de Beiusiu, (sê trãe-

* A se vedè nr. 23.

sca) oblegându-se sub cuventu de onore totii membrii conferinței pentru a colucra în o întielegere frătiésca; éra dnu protopopu G. Vasileviciu a primitu protocolarminte multiemit'a toturoru pentru resenatiunea si abnegatiunea sa nobila cetatianésca.

3. Se dechiara necesitatea unui comitetu care sê diréga firulu alegerii.

Membrii acestui-a sunt: Presiedinte protop. Georgiu Vasileviciu pentru Beiusiu, éra pentru unu comitetu filialu la Vascâu protop. Meziadului d. Petru Sabo cu membrii ordinari la Beiusiu: Ionu Vasu, Parteniu Cosma, Iosifu Popu, Vasiliu Ignatu — totii advocati, Teodoru Ardelénu proprietariu, si Ionu Selagianu prof. si éra la Vascâu Atanasiu Co-roiu, si Alesandru Popoviciu proprietari si Dem. Sima, d. Horvatu advocati, Vasiliu Siarcadi si Dem. Coroianu notari comunali.

4. Facandu-se cunoscutu, cum cã la conscrierea alegatoriloru s'a intemplatu abusuri mari nu numai ci chiar' tradare; si precãtu asiè ce-va s'a comis chiari' si d'in partea unor romani cari fiindu in nemidilocita atingere cu alegatorii, si cari aru avè chiamarea a luminã si indreptã poporul pre calea prescisa de legi, conferinti'a intréga se simte petrussa aduncu, si sprimendu si parerea de reu, nu va pregetã in adinsu a lecuireulu, va avè inse in vedere pre acei-a cari, de se mai pôte, se voru întorce la calea cea drepta. Totu odata se esprime parerea de reu, cum cã Comitatu la compunerea comisiuniloru conscrietorie, n'a fostu cu nici o privire la interesulu poporului, ci numai la interesulu sêu de partida.

Cu aceste a inchiandu-se conferinti'a, si cetindu-se protocolulu, se subscrie ca autenticatu.

(Va urmã.)

Transilvani'a.

„Gazet'a Trans.“ d'in 3 martiu aduce important'a scire, cã in 2 martiu întieleginti'a romana d'in Brasieu se intrunã in conferintiã in caus'a electorala: consultarea tienne preste 4 ore, si dupa ce ideile se chiarificara binisoru, cestiunea se formulã antãiu estu-modu: participare sêu abstenentia electorala; Votulu unanimu esã pentru abstenentia. A dou'a cestiune: abstenentia absoluta, sêu numai conditiunata, adeca sê se aléga deputati pre unde se pôte inse numai su conditiunea, ca dependendu unu protestu solenu pre mésã dietei, indata sê o parasésca? Votulu majoritãtii precumpenitorie se dechiarã pentru abstenentia absoluta. In urma s'a recumendatu, ca câti-va concetatiени se mérga la conferinti'a nationala d'in Merceurea.

Amu inregistratu cu placere comunicatulu acest'a si mai insemnãmu unulu de la Abrudu, unde d. advocatu Mateiu Nicola, dechiarandu, cã romanii d'in munti neci in rondulu trecut nu si-au datu voturile pentru nimicirea Transilvaniei si a natiunii romane, si cã neci in presinte nu-si-le voru da, conchiãmã pre 4 martiu una conferintiã de contielegere. — Bine faceti, fratiloru numai innainte!

Revista diurnalistica.

„Hazánk“ d'in 6 martiu su rubric'a straintetãtii se ocupa de Romanii'a, si fiindu coniecturile ei pline de despretiu, suspitiune reutate, si ignorantia se cuvine sê luãm actu despre ele.

Spune la inceputu, cã in dillele aceste 200 juni d'in Prussi'a au trecut prin Cracovi'a cãtra Romanii'a — ca lucratori, dar' nu pentru ca sê lucre la cladirea drumurilor ferate, de si la drumurile moldovene se receru multi lucratori, pentru cã moldovenii incepu a se malcontentã (?), fiinducã de unu anu si diumetate n'avura onórea a vedè domnitoriulu in mediulu-loculu lor, fiinducã tóte câte se facu, se facu numai (?) pentru Bucuresci si nemicu (?) in favórea Jasiului etc. Apoi continua:

„Sê nu ne tememu asiè tare. Prusii acesti-a nu voru insuffã spiritu in armat'a romana. (Nu pentru cã armat'a romana n'are trebuintã de insufletire prusésca. Red.) Numai cultur'a si amórea patriei o va potè animã. (Nu numai o va animã, ci o animéza, armat'a romana, multiemita celoru ce diregu destinele Romaniei, are cultur'a receruta, si in iubirea patriei, in patriotismu nu o voru întrece neci candu honvedii lui „Hazánk“ — oatea romana au doveditu acest'a candu numai i s'a datu ocaziune. Red.) Va trece multu tempu, pana ce le va avè aceste doua calitãti. (Ce efrontaria órba si nerusnata! Red.) Fanatecii (?) d'in Bucuresci viséza de 200,000 feciori. Va fi unu ce frumosu, numai sê fia. Inse e unu ce curiosu, cã moldovenii nu voiescu a fi romani. (Ati auditu Romani moldoveni, calumnia, batjocura mai infernala?! O, unguiloru, unde se va gatã firulu calumnelorvóstre?! Red.) si nu se insufletiescu neci unu picu (Ar' fi dorerosu, déca ar' fi asiè. R.) pentru marirea Bucuresciloru, ei urgéza (Cu totu dreptulu. R.) tragerea linielor ferate la Jasi, ceru tribunale supreme, cu unu cuventu dorescu prosperarea Jasiului, ér' nu a Bucuresciloru. (Ambe trebuie sê in-

florésca, tóta Romanii'a trebuie sê prospereze, ast'a o dorescu Moldovenii si Romanimea intréga. Red.)

„Placa, dle Bratene! a cuceri acolo acasa mai antãiu, si-ti cumpera bunuri nu in Transilvani'a ci in Moldov'a. (E in dreptu ori unde! Red.) Pentru cã intr'o buna demanétia ve veti tredã numai, cã moldovenii voru renunçia a amicéti'a vóstra si voru remanè ai „Moldovei.“ (Ati vrè-o, nu e asiè? voi, unguirii, cari sunteti chiamati la o sórte comuna cu a Romaniloru, voi ati vrè-o? Dar' calumniele vóstre voru remanè calomnie infame. Red.) Moldo-Romanii'a are adi 4 milióné locuitori, inse Romanii'a numai atunci va esiste, candu aceste 4 milióné tóte se voru insufletã pentru Romanii'a (Romanii'a existe, si insufletirea celoru patru milióné numai calumnia si orb'a ignorantia o pôte contestã. Red.) Pana atunci va fi bine a intrebuintã ajutoriulu prusescu aieveã la cladirea câliloru ferate, si cu banii destinati pentru armata si „flotta“ a radicã soále si a inaintã cultur'a.“ (Tienetivi svaturile a casa, voru incapè, d'aru fi-cãtu de multe.

Preste totu avemu sê oservãm cã cadrulu cunosciuntiloru raportoriului straintetãtii d'in „Hazánk“ e fórte angustu, ar' fi bine a lu mai largi, cã-ci numai estu-modu va potè corespunde chiamãrii sale diurnalistece, si numai atunci va potè implè rubric'a straintetãtii cu lucruri cópte. — Red.)

De langa Somesiu, ²⁵/₂ 1869.

(—a) Incependu-se tempulu pregatiriloru la diet'a viitória, comitatulu nostru, ca tóte comitatele desfusiara o activitate inadeveru estraordinaria. — Capii toturoru partideloru (si de aceste sunt trei: romana nationala, stanga si drepta) tienne consultãri preste consultãri nisundu-se d'in tóte poterile, alergandu. afara de romani, pana si cu cele mai demoralisatòrie mediulóce spre a castigã triumfulu principiiloru sale personificate in candidatulu lor. Unu midiu-locu si dóra uniculu justu si care numai singuru ar' debuã a se intrebuintã spre ajungerea scopului amintitu, e programulu cãtra alegatori, cuprindiendu credulu politicu alu respectivulu candidat. Acest'a e cautatòri'a in care privindu alegatorii si-potu vedè binele sêu reulu ce-i ascépta, alaturandu-se aceloru principie. Noi romanii pana acum nu amu fostu preã de dati a cere credeulu candidatului, si de si programulu si-are emolumintele sale totu-si romanii d'in acestu cottu nici acum nu-lu ceru de la candidatiloru, si se indestulescu cu trecutulu si respectivu presintele lor, care li garantéza indestulu, cã programulu Romanimii întregi, „asigurarea natiunii romane ca atare prin lege si indreptãtirea ei intru tóte egalu cu natiunile d'in patria si respectivu cu natiunea domnitoriã, magiara,“ care si-afa atãtu de frumosa espresiune in resolutiunile conferinței d'in Temisió'a, va fi spriginitu de cãtra ei d'in tóte poterile. Nu asiè magiarii; ei nu numai pre ai lor, ci nepotendu face nimicu in asta privintã fãra romani, ne indópa si pre noi cu programe care de care mai flusturat. In momentulu presinte mi stau pre mésã o graméda de ele, si fiinducã ni-su adresate noe Romaniloru nu va fi de prisosu nitiehu a ne ocupã de ele. Nu de tóte, pentru cã, fiindu scrise in limb'a lui Arpad, nu potu causã vre-o dauna poporului nostru, ci numai de doue voimu a vorbi ce-va pre scurtu pentru cã aceste sunt menite spre a capacitã pre Romani despre bunetatea politice unguresci. Aceste programe sunt: unulu alu dlui L. Dull desemnatulu stangei la Gibou fatia cu V. Popu desemnatulu romanu si C. Urházy desemnatulu dreptei, si altulu alu dlui A. Fodoru candidatulu stangei la Cehu fatia cu M. P. desemnatulu romanu si br. Wesselényi desemnatulu dreptei, ambe cercurile preponderantu romane. Én sê le vedemu pe scurtu.

Cum amintii mai susu politic'a si programulu natiunii romane nu pôte fi alta decãtu: recunóscerea si asigurarea natiunii romane ca atare prin lege si indreptãtirea ei intru tóte egalu cu celelalte natiuni. Éca in medua tienti'a, nisuinti'a si aspiratiunile natiunii romane. Celelalte cestiuni interne si esterne pentru noi de asta-data au unu rol secundariu. Totu individulu care profeséza si e capace a corespunde acestei credintie si-si dã parol'a de onóre a colucrà la acest'a, la Romani (fie romanu fie magiaru) e si va fi bine primitu totdeauna.

Avendu acésta cinosura a mana nu va fi greu a indegãtã pre amicii si adeveratii desemnati ai Romaniloru si d'in contra. Ei si respectivu programele, prototipulu credintiei lor, se dau pre fatia. — Dnulu L. Dull programulu sêu, indreptatu cãtra alegatorii romani d'in cercu, lu imparte in trei pãrti: esordiu, relatiunea internatiunale a imperiului magiaru, si cestiunile interne deslegande. Tóte aceste le-am cettu cu cea mai mare atentiune, si dupa cetire repetãta, marturisescu sinceru nici o iota nu am aflatu d'in care sê potu conchide baremu atãta bunavointia cãtra nisuintiele juste ale Romaniloru cãtu e o sementia de mustaru; ba acest'a d'inpreuna cu programele: Fodoru, Urházy, Wesselényi le tie-

nu de cea mai mare efrontaria aruncata in fati'a Romaniloru alegatori. Toti i ceru grati'a, si nici unulu nu-i apromite ce-va recompensa pentru onorea si demnitatea nemeritata, cersita, si totu-si ce nerusnare! voiescu a fi deputati alesi pre cont'a Romanului. Dieu putiena maturitate politica presupunu la noi acestu soiu de omeni, dedati a traã ca lipitorile de pre corpulu natiunii romane!

Dnulu L. Dull indata la inceputu in esordiu ni spune cã: la provocarea nóstra de a ni fi deputatu, cedéza dorintiei publice si primesce candidatur'a cu multiamita. Ce satira si insielatiune! Au nu i e rusine lui insu-si candu cutéza a afirmã o mintiuna ca si acésta? arete-ni numai unu Romanu adeverat nu imbetatu de trupu si sufletu, care sê lu fi provocatu la acésta, et erit mihi magnus Apollo! Dara ca noi totu-si sê credemu cã elu nu e acelu-a care-e, ni diseréza in unu stilu in florilatu despre pactulu dualisticu si relatiunile imperiului magiaru in partea adou'a, cari tóte lui nu-i placu, si doresce a le strãmã. Noi nu avemu nimica in contr'a acestei vointie, numai dnulu desemnatu sê o faca acésta ca alesu de magiari, si noe sê ni dèe pace! — In partea a treia in cestiunile interne iè la analiza liberale pana si cas'a de susu a legelativei, si le desléga liberalu, inse si aici in zedaru vei cercã vre-unu pasu referitoru la causele romane, cã-ci la acésta nici prin deductiuni nu vei potè ajunge; ba nici egalitatea magiara facuta decurendu nu o afli amintita in programulu sêu adresatu cerculu Romanu, si totu-si, ce dispretiul romanulu e provocatu sê-lu aléga de deputatu?! Dnulu candidatulu finesce cu ace'a cã: Ddiu cu noi! mai multu si mai bunu nici noi nu-i potemu díce decãtu: Ddiu cu elu!

Domnulu desemnatu in cerculu Cehului asiderea ni mintiesce in unu modu insolentu, cã candidatur'a lui si-are temeulu in increderea mai multorui individi romani, ba, ca neadeverulu sê fie mai cu corãe ni spune, cã chiaru comune întregi lu dorescu?! bata-le naib'a de comune romane! — Dupa acésta in programulu scurtu si intortocatu ni vorbe-se multe verdi-uscate, d'in care tóte cele potemu conchide numai ace'a ce ni aru trebù, nu; díce cã liberalu, cã se tienne de partid'a stanga, doresce armata si recunoscere diplomatica nedependente si fianctie deosebite (ce mai merite pentru romani!) totu atãte lucruri frumóse, dauna numai ca nu ni lamuresce scopulu pentru ce? altcum acest'a lu scim noi de aiurea. Ca inse totu-si liberalitatea k sê nu scada nici in cestiunile interne ni canta: cã egalea indreptãtirea nationala, in cãtu legelelativã trecuta ar' fi deslegatu o defectuosu (?) doresce a deslegã in sensu liberalu! „Acestu pasiusiu se vedea fi adresatu cãtra 4000 de alegatori Romani d'in cerculu Cehului fatia cu 500 de unguri! Noi la acésta nemica imbracata in cuvinte nu-i potemu díce alta decãtu cã: incãtu d-sa ar' cugetã cã estmodu ar' potè ajunge in corpulu legelativu cu voturile voluntarie ale Romaniloru, amaru sê insiéla, deci va fi mai consultu, ca dni'a sa cu marfele sale atãtu de liberale sê-si cerce pre aiurea noroculu!

Aceste sunt programele menite a seduce pre romani si a-i prinde ca paserea in latiu, dar' bunu Ddiu, cu astfelu de liberalismu nu multi proselit si-voru castigã.

Dupa aceste numai atãta am sê mai notificã publiculu Romanu cã curtea de Gibou a br. Wesselényi misca ceriulu si pamentulu in interesulu clientulu si portatoriulu sêu de slepu — G. Urházy. Reusirea acestui-a pentru cerculu de Gibou ar' fi o nespunsa bataia de Ddiu pre bietulu Romanu, deci confratii nostri preutii sê grigésca mai tare ca ori candu, ca acestu satelitu sê nu reneze. Trecutul pentru totu-de-auna lu condemna!! X.

Responsu dlui Clementu Hosszu in Glodu.

In Nrulu 15 alu acestui pretiuitu organu domni'a-ta exprimi dorerea, cã ai fi precum díci „din ura personala suspitunatu pentru portarea politica-nationala de acumã“ o limerésca Ddiu! si acésta nici domni'a-ta insu-ti nu o credi, cã ci bine o scii cã nu postulu de esactoru la care ai avutu dreptu de a aspira, ne au facutu noue ingrigire de portarea politica romana a dtale, ci discursulu Dtale tienne in 12 ianuariu in adunarea deakistiloru, candu s'au candidat contele Alesandru Bethlen, si Clementu Betegh de deputati, si candu domni'a-ta — neintrebatu — amestã candu-te in treburile altoru-a — te ai declarat, d'in parte-ti inca te invoiesci ca fostii deputati fia realesi éra, inse sub conditiunea, si rogarea cãtra domnielc-loru, ca sê apare drepturile Transilvaniei, ca asiè sê potemu merge si noi, (adeca Romanii?) (Miklosi au strigatu: la Bucuresci) Pest'a etc. Luãm dle Hosszu, actu de declaratiunea dtale, „cã ai fostu, esti, vei remanè dreptu credintiosu fiu alu natiunii Romane“ despre acestu simtiu nobilu alu dtale, nici cã ne amendoitu — vre-o data, ci numai ne au cuprinsu o ingrigire facia cu intentiunea, si pasii dtale pentru viitóri'a alegea deputati, si v'amu rogã sê aveti bunetate a ne inprasciã a ingrigire prin unu responsu categoricu: te invoiesci dt,

esti de acordu cu propunerea, si declaratiunea inteligintiei Romane d'in comitatulu acestu-a, rezultata d'in conferintia tinuta in 15/2 februaru in Desiu, la care n'ai participatu — si publicata in tote foiele romane, seu ha? de esti invoitu, vom crede ca discursulu D-tale d'in clubulu deakistiloru au fostu precipitatu! — de nu esti invoitu cu unanimitatea inteligintiei romane, trebuie se ne facemu cu totulu alte conjecture, de care sciu bine ca ti-au venitu la urechie, — dar' cari nici odata nu le-amu crediutu!

Cu atatu e mai durerosu, candu se vorbese de comunitate d. Demetriu Hosszu venerandulu protopopu d'in Lozn'a mare se incerca cu tota resolutiunea a face d'in nobiliti romane de acolo unelte pentru interesele strainilor? de e drept? am dori se capetamu o desmintire?

Asemenea ne dore vedindu cu ochii cum d. J. Olteanu notariulu d'in Reteagu ca romanu colduesce la voturi pentru contele Bethlen, numai pentruca i s'au apromisu unu notariatu grasu de 5 sate? — Sermanulu tineru, da, nu vede cur'sa in care pote cade, ca tocmă pentru acestu pasu anti-natiunalu nu lu-voru alege acele comune romane?

Vedemu cu dorere, ca demoralizarea poporulu si se versiesce intr'o mesura batatoriă la ochi prin beuturile spirituoase, ce se impartiescu in tote laturile de partid'a deakiana — guvernamentală, — si ca actiunea nascundu reactiune, partid'a stanga inca e silita, seu va fi silita a face totu asemenea spre a-si asigură reesirea candidatiloru stengaci!

Era cunun'a de flori se va implati in diu'a alegeriloru, ori va remane botezulu de sange practisatu prin Ungari'a la alegerile trecute? vederemo! atāt'a amu dori ca Romani se fie invetiutu ce-va d'in trecut, si se nu-si bage lingur'a in o'la altoru-a! — Sē fia si ei mai credintiosi politice, si programei natiunale, ca-ci numai atunci voru merita a fi respectati de straini, candu nu se voru lasa a fi intrebuintati de instruminte!

Romani'a.

Cuventulu dlui Ionu Brateanu, tinutu la intrunirea electorală in 3 fauru a. c. in sal'a Slatineanu.

(Urmare.) *

Am vedutu omeni liberali, cu cari am luptatu si cari au luptatu cu noi de la 1848 pana la inproprietarirea tieraniloru, cari au facutu totu ca se-i inproprietarēca, se-i desrobēca si dupa ce s'au desrobitu si s'au liberatu tieranii, acei omeni sau dusu pe la mosiele loru si vedindu ca acelu tieranu care pana in ajunu veniā inaintea lui cu caciul'a in mana, umilitu, cu curcanulu caraindu la subsuōra; (ilaritate), acum nu mai erā asiē; vedindu-lu ca treceā pre la pōrt'a lui si se duce inainte fāra macar' sē se oprēca, fāra sē mai aiba nimicu subsuōra, atunci chiar' acelui boeru liberalu nu i-a venitu inu, (ilaritate).

Asiē este si cu Romani'a. Veniāu nemtii si boerii de pe atunci se gandeāu cātu mai curendu cum sē li mai dēe gasde, cum sē li dēe mancare, cum sē li dēe halaturi, cum sē li dēe scufe etc., (ilaritate).

Veniāu Muscalii, Turcii, asemnea; tote se faceāu bine, tote mergeāu pre tipicu, (ilaritate). Cu Nemtii gut-morgen, cu Muscalii z d r a s t i, cu Turcii s a b a n s a e r o t s u n (riaete, aplause).

Erā raru boeru care sē nu le scie tote aceste-a; portāu siepci albe candu veneā Muscalii, fesuri candu veneā Turcii, caciuli seu mai sciu eu ce candu veneā Nemtii.

Cum voiti dar' acum ca acei straini sē nu fie totu asiē cum am fostu unii d'in noi dupa inproprietarirea tieraniloru. Ni vineā greu candu vedeāmu pe tierani ca treceā pe langa noi si nu-si mai scōte caciul'a d'in capu; totu asemenea li vine greu si strainiloru candu sciu ca mai inainte, ori candu li veneā gustu sē faca o invasiune in tier'a Romanēca, cu tufa verde la caciula, erāu intempinati cu flori, cu pane si cu sare, si candu vedu ca asta-di romanii li dīcu veniti daca aveti pofta; dar' o sē ve primimu de asta data cu pusc'a in mana si cu palasc'a plina cu plumbu, (entusiastice aplause.)

Nu li vine bine, D-loru, si D-vōstre trebuie sē intiegeti.

Apoi pre langa acēt'a, daca pre atunci erāu de datu concessiuni de feru, de siosele, de poduri de fieru si ori ce contracte de aceste-a, fie-care strainu interveniā, si-aveā parte sa. Ei bine, asta-di nu mai au ace'a parte si finesce cā acēt'a nu li vine la socotēla.

Apoi Dloru, mai puneāu si omeni in slujba, dāu si caftanie, (ilaritate).

In vremea vechia, Dloru, fie-care omu iscusitu in tier'a Romanēca aveā de protectoru particularu cātu unu consulu prin midilocirea carui-a ajungeā si la caftania, si la vistieria si la postelnicia si chiaru la Domnia. (aplauso).

Cum vreti acum ca acei-a cari ajungeāu prin asemene midiloco, si acei-a cari se foloseāu de acele midiloco, sē se impace cu starea lucruriloru de asta-di?

Ce mai este unu consulu asta-di? si boerulu la cine sē se mai duca? Trebuie sē muncēca si elu ca tota lumea, de demanētia pana ser'a ca sē ajunga a fi ce-va; acum nu este destulu sē faca numai o visita, seu sē primēca unu ploconu.

Dar' erā ce-va mai multu, Dloru: erā o viia neingradita si paragenita, stapanulu viiei erā unu nevoiasu astu-felu cā fie-care vecinu aveā ochiulu p'acēsta viia; fie-care d'in ei dīcē: a mea are sē fie, si pre pecatosulu acel'a care se crede cā este proprietariu o sē-lu facu viiaru, (aplauso).

Ei bine, cum vreti sē fia multiemiti acei vecini candu s'a pomeuitu cā vii'a incepe sē se ingradēca, sē se sedēca, cā se face siantiu impregiurulu ei si cā proprietariulu ei se radica, si resucesce mustēt'i si pune pusc'a la umeru, (aplauso prelungite). Ast'a nu este gluma! (aplauso, ilaritate).

Atunci a inceputu sē se gandēca, sē veda cum o sē pota sē-i iēe pusc'a d'in mana, sē i mai ciontēca mustetiele si daca se pote sē-i mai rotedie si piciorēle, (aplauso).

Ei, Dloru, aci stā cestiunea. Tōte cele-l-alte sunt jucarie pre langa cestiunea cea mare; si fite incredintiatu, cā daca cestiunea natiunalitātii n'ar' fi la ordinea dīlei, daca unii n'ar' vedeā cu parere de reu cā vii'a se ingradēca, ca sē facu siantiuri, se punu butasi, araci, cā viiarulu s'a imbarbatatu, c'a inceputu sē aiba consciintia de drepturile sale, ca iēe pusc'a in mana, cā veghiēza nu numai elu, dar' cā striga si la altu vecinu ce este in acei-a-si conditiune cu elu: cā, scole-te mei vecine, baga de sēma cā daca mi-va luā viisōr'a mea o sē fie vai si de tine! (aplauso).

Daca tōte astea n'ar' fi la ordinea dīlei, n'amu vedē contr'a nostra inversiunarea ce vedemu.

Dar' a inceputu lumea sē se descepte si si noi ne desceptamu, de ace'a cei cari credeāu, sperāu cā ne aveāu ca mostenire asigurata, se ingrigescu: ei nu potu sē se otarēca a lasā ca mostenirea acēsta sē li scape d'in mana si facu totu ce li stā prin potinti'a loru ca sē ne taie iērb'a de su piciorē, seu ap'a de la mōra, cum dīce Romanulu, (afirmāri).

Dar' cum sē faca ore ca sē ne intōrcemu la starea cea vechia? sē vie asiē d'o data sē intre in tiēra? — Nu. — Eca cum se face. . . Eu am o viia paragina si vedindu cā vecinulu meu nutresce speranti'a sē-mi o iēe am inceputu, cum am dīsu, sē me facu stapanu pre d'ins'a si sē-i dau sē intielegā cā pote sē-si pue poff'a in cui. — Mai pote elu ore asta-di sē intre d'a dreptulu intr'ins'a si sē se faca stapanu? Nu, cā-ci acum nu este ca inainte, adēca sē se scōle D-lui intr'o buna demanētia sē iēe regimentele, sē atirne chiar' tob'a de gutulu canelui, (aplauso), si sē intre in tiēra cu flori la caciula. Acum, o repetu, va gasi impotrivire, si daca se va face versare de sange, daca poporulu Romanu se va sculā si se va bate, nu le va veni la socotēla; atunci tōta Europ'a o sē se scōle si sē dīca: ne ati stricatu linistea, ati adusu conflicte, a incetatu comericiulu in Franci'a in Angli-ter'a, pretotindene; bucatele Romaniei nu mai vinu, marfurile nu se mai ducu; si prin urmare atunci tōte natiunile cele-l-alte findu interesate, o se iēe parte intr'unu felu seu altulu, si atunci eca tōta Europ'a incaierata.

Ati avutu despre acēt'a o dovēda viua candu a venitu Principele Carolu, Turci'a, indemnata negresitu de cine-va, findu-cā ea nici nu se mai gandesce la asemeni lucrāri in privint'a nōstra, a venitu la marginea Dunariu ca sē treca d'in cōce, sciti cum eramu noi pregatiti atunci, nu aveāmu de cātu pucine arme si nici macar' o oca de prafu de pusca. Sciti de unde amu luat atunci prafu de pusca? lu amu cuperatū erū de la Turci. . . Turcii, alu caroru-a padisialu gandeā cā o sē ne manance, ne a vendutu prafu de pusca — pre sub ascunsu negresitu. — Ei bine, numai ide'a, credinti'a cā, daca voru intrā Turcii in tiēra Romanēca, o sē se faca bataia si cā atunci candu se iēe doui omeni de peru, nu se scia pana in sfirsitu cātu voru sē se iēe de peru si cātu capete sparte oru sē fie. . . a facutu de s'a liniscitu lucru. Tēm'a cā facundu-se bataia in tiēra Romanēca, oru sē iēe parte mai multi si astu-felu tōta Europ'a sē fie pusa in positiune d'a se incaerā, i-au tīnutu in respectu. Asemenea si asta-di nici Neamtulu nici Ungurulu, daca va sci cā Romanii au pusce la spinare si cā oru sē se impotrivēca, nu voru indrasni sē se impotrivēca, nu voru indrasni sē vina. — Ei, dar' atunci cum sē ajunga la scopulu loru? Trebuie mai antāiu sē desarmēze pe Romani. Cum inse sē-i desarmeze de o data? Mai antāiu incepu sē li iēe libertātile. O sē mi dīceti: prin cine si cu cine?

La 1857, m'au chiamatu la Ministeriulu d'in afara d'in Franci'a si, spuindu-mi c'am dobanditu voi'a sē intrāmu in tiēra Romanēca, mi-a dīsu sē cautāmu sē nu i dāmu de rusine; adēca sē ne pronuciāmu prin divanulu ad hoc pentru tōte acele-a care le sustienuseramu pe langa poterile Europene si pe cari mai tardu le-amu dobanditu.

Eu am respunsu atunci: „ce felu, ve mai induoit?” „Cum nu, mi s'a adausu, candu vedemu cā cutare si cutare sunt contr'a unirei! — Ei, domniloru, care padure fāra uscaturi? Apoi nu vi aduceti aminte cā in Franci'a, candu au intratu invasiunea straina s'au gasitu cucōne Franceze care au intratu cu d'ins'a calare pre sap'a cailoru d'inapoi'a cozaciloru? Apoi de ce sē nu se gasēca si in alte tiere asemenea cocōne?” (aplauso, ilaritate).

In ori ce tiēra se gasescu uscaturi, in ori ce tiēra se vedu omeni pierduti cari se dau in man'a strainiloru; sunt cloncani cari se tīnu dupa fiere selbatece, seu dupa armate, ca dupa ce acēsti-a voru face omoriri, voru lasā in urma-li cadavre, stirvuri, sē vina si ei sē cloncanēca. . . (aplauso).

Am dīsu domniloru, cā antāiu are sē se ia libertātile, nu cum s'a mai luat alta data cu loviture de Statu; acēt'a este lucru deochiatu. . . dar' cu alte midiloco. In Camera D-lu Primu Ministru a dīsu cā este fōrte multumitu de straini, dar' de Romani nu, findu cā se mananca intre d'insii; strainii sunt fōrte buni, er' Romani sunt forte rei, trebuie prin urmare sē li punemu botnitia ca sē nu se manance intre d'insii. Eca, domniloru, cum se va face acēt'a. S'au suitu I. Brateanu la tribuna si au vorbitu intr'unu felu, se suie altulu si-lu combate, lu ataca cu violintia unii

d'in auditori protestēza, altii dīcu o vorba, provōcatoria; cēt'a incepe se iēu de peru, si atunci vine polit'i'a, parchetulu, i baga la puscaria, speria lumea si de aci tīneste panza sē nu te rumpi. Dar' pote asemenea sē ne lase in pace, cā-ci asiē este mai dibaciu, sē nu te atace la capu, ci sē incēpa de la piciorē; findu cā daca lu iēi pre vrasimasu in fatia, pote sē te biruēca, prin urmare este mai bine ca antāiu sē cautati a-i taiā cātu unu picioru, cātu o mana si asiē mai incolo pana la capu, si candu vei ajunge acolo poti se-lu lasi findu cā capulu fāra corpu nu mai are nici o potere.

Asiē dar' pote sē lase capital'a, in pace, dar' cele-l-alte judetie? . . . — Dlu ministru a dīsu cā face apelu la Natiune. Mai antāiu, face apelu la natiune, pentru ce? — Care este procesulu intre Camera, ca reprezentatiune natiunala, si intre poterea esecutiva, care sē necesiteze unu apelu la natiune? Apelu la natiune se face candu guvernulu propune si camer'a respinge o mesura mare: inproprietarirea tieraniloru buna ora, libertatea intruniloru, libertatea preseii, organizatiunea juratiloru, organizatiunea canceloru, drumurile de feru, inarmarea tieriei, unu tractatu cu poterile straine, eca, domniloru, cestiuni pentru cari intielegu ca guvernulu sē faca apelu la natiune ca sē judece intre elu si camer'a. Dar' nici un'a d'in tōte aste-a n'au fostu la ordinea dīlei Dvostre ati asistatu la siedintiele camerei; (Voci. Da, da).

Ei bine ve intrebū: ati vedutu vre-o data cā guvernulu sē fi venitu cu vre unu proiectu mare inaintea camerei si camer'a sē-lu respinga? (Voci. Nici cu unulu!)

D. I. Brateanu (urmandu). Pentru ce dar' Ministeriulu face apelu la tiēra? — Pentru D. Macedonschi?

(O voce, asiē.)

Nu sciu daca lu chiama si Alesandru, dar' chiar' asiē, se lu chiama nu credū cā ar' meritā daca acēt'a ar' fi adeverat'a cauza cum s'a dīsu in camera, sē se straganēca o natiune intrēga, si sē se puna in crisa pentru Alesandru Macedon. . . Voci. — Schi — Macedonschi. — Aferim Schi Romanu? — Sgomotu. — Aplauso.

(Va urmā.)

Noutati Straine.

GRECIA. Foi'a „Ost.“ d'in 27 mart. comunica una corespondinti'a d'in Aten'a, su titlu'u „Greci'a, Russi'a si Austri'a“, si findu-cā ne interesāmu multu de politic'a popōreloru d'in Orientu, o reproducemu cu tōte cā laudele prodigiate a supr'a liberalismulu contelui Beust si a supr'a misiunii Austriei in Orientu ni-ar' fi placutu a le omite, pentru cā Dlu Beust cu Austri'a lui n'au fostu si nu va fi amiculu popōreloru d'in Orientu:

„Ce nu asiū potē concede neci odata e infiantirea unui imperiu bisantinū seu o atare estindere a Greciei, prin care ar' deveni unu statu potinte.“ Aceste cuvinte importanti ale repausatului imperatu alu Russiei Nicolau, manifestēza apriatu politic'a orientala a colosului de nordu. Greci'a n'a potutu uitā neci odata cuvintele aceste, si neci nu le va uitā, pentru cā d'in ele pote vedē ce are a sperā si asceptā de la Russi'a. Politic'a orientala a Russiei de la imperatēs'a Catarin'a pana in diu'a de asta-di e chiara si apriata, ea a remasu sīe-si totu de un'a fidelă. A debilitā imperiulu turcescu prin tōte midilocile posibile, totu de odata inse a nu concede estinderea prea mare a vre-unu d'intre statele crestine in orientu. Acum inse se va nasce intrebarea, cum se pote, cā Grecia, care se pare a cunosce acēsta politica orientala a Russiei, totu-si s'a aruncatu in braciele ei. Noi la acēt'a respundemu, cā ea a procesu e-tu-modu numai pentru cā n'a potutu procede altu cum.

„Regele Ottone candu sa aruncatu cu totulu in braciele asiē numitei politice orientale, sciā fōrte bine, cā poterile europene, conduse de politic'a loru cea scurtu vedietōria nu voru concede neci odata ca Greci'a sē se estinda, si totu-si erā resolutu a invasiunā in Tessali'a, ce s'ar' fi si intemplatu de cum-va nu l'ar' fi impedecatu ocupatiunea angla-francesa a Pyreului.

„Regele Georgios inca a voitu a procede totu estu modu, poterile europene inse au lasatu sē-i resune „veto“-ulu loru; si elu a fostu constrinsu a recede suscriendu conclusele conferintiei de la Parisu. Cuvintele, ce le a adresatu ministrulu presiedinte, lui Bulgariu, cu oca-iunea ratragerii sale, sunt de insemnătate: „Dta esti ferice, potē sē te retragi si sē nu-ti maculezi manele, pre candu lueca rege sum constrinsu a suscrie in contr'a vointiei mele unu atare actu.“

Regele Greciei numai acā pote dori si vol ce doresce cu verablare natiunea. Elu trebuie sē fia intre patrioti celu mai devotatu. Europ'a intrēga inse are lipsa de pace, si pentru ace'a Greci'a trebuie se recēda, ea e constrinsa a tradā pre fratii sēi, pre candioti, asupritoriloru loru. Ast'a o pretinde Europ'a, si Russi'a, care la inceputu se par' cā voiesce a anctā insul'a Cret'a regatulu Greciei, s'a alaturatu decisiuniloru conferintiei. Acēt'a s'a potutu prevedē, cā-ci politic'a orientala a Russiei nu pote concede ca Greci'a sē se estinda. Si cu tōte aceste politic'a cea astuta a Russiei constringe pre Greci'a, a o considerā de protectorulu sēu. — Alungandu-se regele Ottone

*) A se vedē nr.ii. 21, 22 si 23. a. c.

de pre tronulu Greciei la anul 1862, poporul elinu s'a adresatu unanimu câtra Angli'a, oferindu corona Greciei principelui Alfredu; neci una voce nu s'a aradicatu in favorea Russei, câ-ci Greci'a voia a-si afla protectorulu sêu in Angli'a cea libera si constitutiunala.

„Influința Russei a fostu nemicita cu totulu, era Greci'a a primitu cu entusiasmu pre regele recomandat de Angli'a; Franci'a si Austri'a au privitu cu indiferința manevra acest'a. Pre tempulu acelu-a Austri'a inca n'a intielesu, câ are a implini un'a misiune mare in orientu, si câ interesele sale stau in legatura strinsa cu ale poporelor crestine d'in Orientu. Dupa tristele evenimente d'in an. 1866 Austri'a a inceputu a pasi pre câli noue; unu barbatu de statu liberalu (?) si cu sciintia s'a pusu in fruntea guvernului austriacu, si a inceputu opulu regenerării. — Poporele crestine d'in orientu inca au salutatu cu entusiasmu acesta schimbare ferice a politicei austriace; si insufletiti de cele mai bune sperantie, si-au indreptatu privirile câtra acesta potere d'in apropiare si dupa ce năile austriace au inceputu a transporta in Grecia femei sermane si copii cari voiau a parasu insula cea desierta a Cretei, atunci poporul atenienu s'a adunatu inaintea palatiului consului austriacu, si aerulu vibra de strigările multimii entusiasmata. Conduit'a inimica a năilor austriace de pre tempulu bataliei de libertate a Greciei s'au datu uitării, asemene fu uitata si asasinarea poetului libertății Rig'a. — Dorere inse, Austri'a s'a abatutu prea curendu de pre terenulu politicei sale orientali; totu mai tare s'a alaturatu Franciei si Angliei si totu mai amicabile s'a aretatu in favorea Turciei si in contr'a poporelor crestine d'in orientu, asié in câtu aceste, parasite d'in tôte partile fure totu mai tare impinse in bratiile Russei. Europ'a crede a lucrâ in contr'a Russei, candu pasiesce in partea Turciei in contr'a poporelor crestine d'in Orientu. Ea lucra numai in interesulu Russei, pentru câ influința Russei, fatia cu una atare politica, cresce d'in ce in ce totu mai tare, asié încâtu cele mai frumoșe provincie ale orientului, voru cadê intr'o buna-demanția in manele Russei, si Europ'a se va convinge, inse cu dorere numai prea tardu, câtu de retacitu a fostu terenulu, ce l'a ocupatu in cestiunea orientala. In locu de a lucrâ cu tôte midilocele ca sê se infintieze in orientu state crestine potinte si capabili pentru a esiste cari sê fia in stare a impededu colosulu de nordu a merge mai de parte, Europ'a sperêza a restituî una potere necapabila de viétia, carea trebue sê devina nu preste multu préd'a potintelui sêu vecinu. Acum'a era-si i-se oferesce Austriei unu momentu favorabilu pentru a-si valida in Orientu influința sa cea scapetata (pentru totu-de-un'a! R. F. Russei a perdutu prin politic'a sa ambigua fôrte multu d'in influința sa. Ea a parasitu pre cei incredintati protectoratului sêu tradandu pre candidoti in manele caleiloru loru; si tocmai d'in asta cauza o alta potere ar' potê fôrte lesne deveni protectorulu crestiniloru d'in orientu lipsindu pe Russei'a de acestu rol. Acest'a ar' trebui se animeze pre aciei-a, cari in orientu potu castigâ inse si a perde fôrte multu!“

Varietăți.

** (Organizarea Curiei regesti) are sê se face inca in lun'a acest'a, pre 15 aprile va fi, precum ni-se asigura, ga'ta. Dupa informatiunile cari le primim de la locuri competente D. Alduleanu are sê fie numitu presiedinte de sectiune (senatu) era D. Cav. de Puscariu se trudesce a face merite pentru postulu de septemviru, devonitu vacante prin mortea fericitului T. Serbu — se dice adeca câ acelu postu ar' fi menitu pentru unu romanu de confes. gr. or. dupa-ce chiar' cu acestu titlu se si cere, pentru cuventulu câ ar' fi trei romani catol. de rit. orien. in functiune la septemviratu. — Nu scimu câta valoare sê atribuimu la asemene fama, dar' credemu câ in acêsta privința confesiunea nu are de a face nemica cu septemviratulu. — De altmintrea nu suntemu in contr'a parității, cu tote câ nu noi vomu aperi-o candu-va, dara dupa ce se scie câ D. Presied. L. Vasiliu Popu are sê fie pusu la pensiune, — ca unulu ce nu incupe in cadrulu septemviratului ungurescu, precum incapu altii d'in dilele acele — cum va fi padita paritatea? Sê ni-o esplice confesiunistii de profesiune. Avemu sê insemnâmu câ de la Unguri am auditu cumcâ petitiunea postului se face de respectivulu si pre temeulu confesiunii, noi n'am fi credutu-o.

** (Estrasu d'in raportulu ofic. alu fisicului primariu alu cetății Pest' a de pre ianuaru an. c.) Tempulu fu fôrte friguros, venturile nordostice si nordapusene au casunatu o multime de bole in organele respiratorice. Au moritu 614 (afara de soldati); au nascutu 684, 364 feciori, 320 fete, le-giuiti 449, nelegiuiti 235. S'au casatoritu 336 parechi. S'au intemplat 3 sinucideri. S'au facutu 13 investigări medicali la tribunalulu si 13 la politia. S'au intreprinsu 25 sectiunări. Pre lini'a ferata a sositu la Pest'a 1483 vite cornute, 14,114 porci si 102 oi. D'in Pest'a s'au esportatu 494 vite cornute si 12,353

Porci. Numerulu actelu ru ofic. medicali si d'in resortulu sanetății generale, e 146, tôte resolviste.

** (Holta.) Intre Aradu si Pecic'a 2 doi caletori fure jafuiti de o banda de hoti, de la N. Bosneacu locuitoriu in Pecic'a luara 250 fl., unu orlogiu si anelu de auru, er' de la Carolu Gentner (d'in Aradu) unu orlogiu, dupa ce n'afara altu-oe-va. — O securitate constitutiunala unguresca, de n'ar fi mai venitu imperati'a ta!

** Institutulu Teresianu d'in Vien'a, dupa cum se vorbesce, se va desfiinta, pentru câ ministeriulu ungurescu se teme, câ junii d'in Ungari'a se voru desnatiionalisa (!) su conducerea nemtiloru d'in Vien'a.

** Consiliulu comunalu d'in Fiume a concesu unu creditu de 10—15,000 fl. pentru solemnitatea primirii maj. sale imperat. si imperatosei; d'in sum'a acest'a 500 fl. sunt destinati seraciloru, er' 500 celoru loviti de catastrofa intemplantu cu naea „Radetzky.“ Cortelulu maj. sale va fi otelulu „Europ'a“ condusu cu 3500 fl. v. a.

** (Maj. sa imperatulu) sosi la Pest'a mercuri in murgitulu demanetiei, er' maj. sa imperat'es'a dupa amedia-di la 2 ore, insocita de mis'a arciiducesa Valeri'a. In ainte de a porni câtra Zagrabia m. s. imperatulu va da cate-va audientie.

** In dilele aceste in Bud'a s'au tienutu mai multe consilie ministeriale su presiedinti'a contelui Andrassy. Domni nostri venira pre semne in perplesitate in fati'a conduitei ministrului comunu de resbelu in caus'a honvedismului.

** (Veselia mare in Israelu!) Baronulu Eder, care dovedi atâte simpatie pentru ovreii persecutati (!) in Romani'a libera, dreptu recompensa fu primitu cu „Osan'a“ d'in partea ovreimii constitutiunale d'in Pest'a, fiindu invitatu la unu banchetu mare, unde dlu baronu intrebuintia tota poterea elocintiei sale pentru a convinge pe cine i va crede, câ lui este a se multiemi, câ in Romani'a mai existe una schintea de tolerantia religiuaria. — Ore?

** (Inscintiare.) P. D. Domni, cari in urm'a cercularieloru emise de la Maritele Ordinariate diecesane voru a prenumera la „cartea S. Ionu Crisostomu despre preutia,“ tradusa de mine, sunt cu reverintia rogati a adresa epistolele cu banii de prenumeratiune in Gherla la subcrisulu. — Ioane Papiu.

** (Necrologu.) Ionu Moldovanu, spiritualulu teologiloru in seminariulu d'in Gherla dupa unu morbu (oftica) de vre o doua septemane, in 25 fauru repausa in Domnulu. — Fia-i tieren'a usiora.

** (In Bucuresca) va aparê o gazeta germana „Bucarester Fremden-Blatt,“ organu imparialu (vederemo!) pentru politica, comerciu, industria si asigurantia; pentru arte, literatura si sciintia. Va est de trei-ori pre septemana, su redactiunea dloru Sigmundu Carmolinu si Juliu Schein. Abonamentulu — 30 franci pre anu — este a se tramete la biuroulu red. Calea Mosiloru nr. 66.

** (Termănu al egeriloru) pentru diet'a venitorie s'a desiptu precura urmêza: 9 martiu: in cet. Comaromu; 10. m. in comit. Strigonului, in urb. Posionu si Nagy Körös; 11. m. in comit. Hontu, Siarosiu, Bichisiu si Posionu, in urb. Oradea-mare, Giula, Aradu si Chichind'a mare; 12. m: in urb. Strigону; 14. m: in urb. Agri'a; 15. m: in comit. Comaromu, Laurinu, in urb. Laurinu, Dobretienu si Cassiavi'a; 16. m: in Nougradu, Alb'a-reg., Vasiu, Zemplinu Sabolciu, Ciongradu si Abaui, in cerc elect. Muncaciuiu si Beregu d'in comit. Beregu, si in urb. Siarosiu; 17. m: in comit. Arva, Nitra, Vesprimu, Turotiu, Ungu si Trencinu, in urb. Holdmezövásárhely, Gyöngyös si Félegyháza; 18. m in comit. Carasiu, Timisiu, Pest'a, Hevesiu, Aradu, Satu-mare si Bihar'a, in urb. Ciongradu, Timisiu a in Segedinu; 19. m: in comit. Scepusiu si in cerc. Casoniu d'in comit. Beregu; 22. m: in comit. Liptou; 23. m: in comit. Maramuresiu, in cerc. Beregsasu d'in comit. Beregu si in cetatea Pest'a.

** (Comisari regesti.) „Hazánk“ dice câ guvernulu va tramite 18 comisari regesti in tote comitatele, unde se prevedu excesse, su tempulu al egeriloru; respectivii si-au si primitu dejâ decretule. — Si ce rezultate va produce presinti'a acestoru-a? Intentiunea acestei despusetiuni ni vine cam curiosa. Pressiunea, vina ace'a ori de unde, nu e arma constitutiunala.

** (D'in Blasiu), cu dtulu 25 fauru, se scie, câ unu despartimentu d'in inginerii companiei englese lucra in giurulu Blasiului, facundu mesuraturele necesarie pentru tragerea liniei ferate alungulu Tenavei, d'a drépt'a ori d'a stan-ga? inca nu se scie; marginea de média-nöpte adeca dréptia Ternavei ar' fi mai priintiosa pentru intreprindietori, si pentru publicu.

Sciri electrice.

Washington, 3 martiu. — Senatulu a datu spresiune sinipatielu, ce le nutresce pentru nisuintiele de libertate ale Ispaniei, si pentru nedependinti'a Cunei, si a insarcinatu pre presiedintele sêu a confirmâ recunoscerea nedependintiei insulei Cunei Cuba, ind ata ce acolo se va fi compusu unu guvern facticu.

Vien'a, 3 martiu. Legea financiara pentru an. 1869 primita de comisiunea senatului imperialu, se

reduce la urmatoriele: erogatiunile 299 milioane, perceptiunile 296 1/2 milioane, deficitu 2 1/2 milioane, care a se acoperi prin susceperea detorielu penditi. Raportulu comisii dice câ unele pozitii si perceptiuniloru se voru potê adauge.

Belgradu, 4 martiu. Diuariulu „Vidovdan“ i se scie d'in Constantinopole câ padisiahulu Perivoiesce a ocupâ nesce puncte marginarie ale imperiului otomanu; era Turci'a la neci unu casu nu concede acest'a.

Constantinopole, 4 martiu. Aici a inta venitulu de nou una crisa ministeriala. Se dice câ p' si'a Ruschdi va reintra in cabinetu.

Agramu, 4 martiu. — Unu comitetu dietal compusu d'in: presiedintele camerei Vacanovicic'eppii Soiciu si Griuciu, comiti supremi, magnati deputati, va intempana pre maiestățile sale la curtea câlii ferate.

Vien'a, 4 martiu. Amesuratu sciriloru privat intre consululu francesu si guvernulu Romanu existu una controversa agitata d'in caus'a escortării d' Bucuresci a unui corespundinte naturalisatu, de natiunalitatea francesa.

Vien'a, 4 martiu. (Siedinti'a senatului imperiale) Legea scolara s'a transpusu comisii confesionale, respingundu-se motiunea pentru a se alege un comisiune numai ad hoc. Proieptulu de lege relativ la infintierea tribunaleloru industriarie s'a primitu. — Luni se incepu desbaterile asup'r'a bugetului.

Berolinu, 4 martiu. Regele a deschisu asta-d parlamentulu germanu de nordu. Cuventulu de nordu tratêza pre lungu despre proieptele de lege pentru afacerile interne, cari se voru presentâ su decursulu sesiunii.

Regele dice câ bugetulu d'in an. 1870 alu ministeriului de esterne prusescu se va intrunî cu celu a alu confederatiunii, pentru ca estu-modu unire politice a Germaniei de nordu sê corespunda insemnetății sale intrenatiunale. Prim'a conditiune pentru ministeriulu de esterne va fi ca si pan'acum'a sustienerea pâcii, si conditiunea acest'a e usiurata pre relatiunile cele amicabile ale confederatiunii de nordu câtra tote poteriile straine, aceste relatiuni s'au manifestatu in tempulu d'in urma prin delaturare diferentieloru, ce amenintiau liniscea orientului.

Pertratările si rezultatulu conferintiei d'in Paris au doveditu nisuinti'a poteriloru europene, pentru luâ su scutuloru comunu sustienerea pâcii.

O natiune, cunoscundu-si vointi'a, poterea pentru a respectâ nedependinti'a altoru-a si a-si aperi nedependinti'a propria, e indreptatita a crede in durabilitatea pâcii.

Washington, 4 martiu. Unu decretu alu presiedintelui Grant recomanda rafiurea detorielu de statu in auru, si dechiara câ solvirile se voru incepe câtu de curendu; mai de parte promise, câ nu va denumi functiunari, cari s'au dechiaratu in contr'a responderii detorielu de statu. Presiedintele spêra câ detoriele de statu se voru solvi in tempulu de 25 de ani.

Berolinu, 4 martiu. Consululu statelu americane dlu Brancoft a arangiatu unu prandiu stralucitu in onorea nou alesului presiedinte alu statelu americane a generalului Grant. Bismarcu a povnatu unu toastu pentru presiedintele Grant, Bancroftu pentru Prussia si confederatiunea germana de nordu, apelandu la frati'a poporului germanu cu celu americanu garantata prin comunitatea sangelui si priu simpatiele istorice.

Vien'a, 5 martiu. Denumirea principelui Montenuovo de comandante alu Vienei si a principelui Mensdorff-Dietrichstein de comandante in Prag'a e faptu.

Parisu, 5 martiu. „Const.“, cu raportu la pasagiulu in care regele Prussei tratêza despre nisuintiele nepotintiose ale iniuciloru ordinei, dice, câ regele a trebuitu se intielga pre inimicii principiului monarhicu si demagogi'a cosmopolitica, care, su pretestulu câ voiesce sê apere natiunalitățile nisuesce a restringe intregitatea nedependinta a statelu, si ecuilibriulu Europei.